

La Vall de Vidre

Un any més els
Pastorets de Vallvidrera
han innovat la seva representació

PERSONES PERSONATGES: La Casa de la
Sagrada Família al Baixador pàg. 8 i 9
COL·L·SEROLA CLUB: La fira de Nadal pàg. 6

La Casa de la Sagrada Família i Sant Ignasi de Loiola, una casa al mig de Collserola que ofereix benestar i tranquil·litat a criatures, grups i gent gran

En acabar la guerra civil espanyola, Pilar Capsir i Puig va decidir posar en marxa una institució per donar formació a noies joves. Així va néixer la Casa de la Sagrada Família i Sant Ignasi de Loiola. En parlem amb Neus Sallarés, directora, Mari Pau Escribano, responsable de la cuina, M^a Àngels Estapé, antiga alumna, i Gemma Aguilar, antiga educadora i actualment voluntària.



Com va néixer la institució?

Pilar Capsir, que de nena havia estat paralítica, havia anat a Lourdes i havia estat operada, era una dona molt piadosa amb molta empena que als anys 40 va decidir amb unes amigues comprar aquesta casa d'estiueig de la família Serrahima, coneguts fabricants tèxtils, per organitzar-hi un pensionat per a noietes joves. Ella coneixia bé la zona perquè de petita hi havia estat amb el seu pare.

Com era el barri llavors?

A la primera postguerra, al barri de Mas Sauró hi havia poques cases i a l'estació del Baixador només s'hi aturava un tren cada hora. Just a sota la casa hi havia la font de la Manigua,

on feien ball i se sentia la música des d'aquí, comenta la M^a Àngels recordant la seva adolescència al centre.

Quin objectiu tenia el centre?

Pilar Capsir volia ensenyar "corte y confección" a les nenes per tal que es poguessin guanyar la vida fent de modistes. Mares, vídues de guerra o dones que estaven servint a Barcelona i no podien tenir la criatura amb elles, o famílies amb altres problemes, portaven les seves filles aquí que esdevenia la llar d'aquestes adolescents durant uns anys, després dels quals acostumaven a tornar a casa i es posaven a cosir. La majoria es va guanyar la vida cosint. També n'hi va haver que s'hi quedaren més

anys, perquè el centre no ha fet mai fora a ningú.

Quin tipus d'ensenyament s'hi feia?

Als anys 40 l'objectiu era ensenyar aquest ofici tot educant les nenes sota les normes de la religió cristiana. Anaven a missa els diumenges i resaven el rosari cada dia. Com que la parròquia de Santa Maria de Vallvidrera va estar temps tancada i el rector s'havia traslladat a Vallvidrera de la Serra, el 1943 es va posar la primera pedra de l'església del centre, annexa a la casa.

Quantes alumnes tenia?

Va començar amb 12 nenes, a partir de 12 anys, i en va arribar a tenir 55. Per a tenir-ne cura, hi havia almenys tres persones i la cuinera, a més de les mestres que hi ensenyaven altres matèries.

Com era la vida al pensionat?

L'ambient era molt familiar i la majoria de noies que han passat pel centre, després hi han estat lligades afectivament; moltes s'han casat a la capella i algunes han continuat venint de forma periòdica a ajudar-nos.

Havien de fer alguna aportació econòmica?

Les nenes no pagaven res en els casos que no podien, però de vegades algun familiar feia una donació. Però el que sí feia la institució és vendre les peces que elles cosien –brodats, aixovar, etc.- i els diners revertien al centre.

Com es finançava el centre?

Majoritàriament de donacions, subvencions de les administracions i de treball voluntari. Hi havia una sèrie



El nou pati de la Llar d'infants

La casa de la Sagrada Família

de famílies benestants que feien donacions. El 1956 es va convertir en fundació privada, que també s'ha nodrit d'herències i llegats. Altres empreses i entitats hi han col·laborat. Per exemple, els FGC ens han ajudat durant anys facilitant-nos passis de tren. La senyora Capsir va estar al davant de l'entitat fins que va morir, el 1986.

Com va anar evolucionant?

A partir dels anys 50, va venir a Catalunya la gran onada d'immigrants de la resta de l'Estat, que també va arribar al barri. Primer vivien en barraques, que després van anar millorant. Llavors vam obrir un col·legi per a nenes, començant amb l'aula de primària, que portaven mestres voluntàries. A més a través del regidor Udina Martorell de l'Ajuntament de Barcelona, vam aconseguir subministrament municipal de carbó per a la calefacció i menjar per al dinar de les alumnes. *Suposen que els nens del barri devien anar a una escola del Peu del Funicular només per a nens.*

El col·legi va funcionar molt de temps? Després vam ampliar l'ensenyament amb l'EGB. Però als anys 70, quan es va fer l'escola del Roser al Rectorat, el Xiprer al Baixador, i la Nabí a Vallvidrera, la Sagrada Família va renunciar a fer d'escola perquè les alumnes ja anaven a centres més propers a casa seva. Però vam continuar tenint la llar d'infants, que primer depenia de Sanitat i després va passar al Departament d'Ensenyament. Actualment la

nostra llar d'infants té capacitat per a 54 infants.

Al llarg d'aquests anys s'ha mantingut el pensionat per a nenes?

Sempre s'ha mantingut però ha anat canviant el perfil de les nenes i també la formació. Eren sobretot filles de famílies de firaires, que viatjaven molt, o nenes enviades des de Protecció de Menors. Van arribar a ser 55 internes, entre els 4 i els 18 anys, fet que va obligar a ampliar l'edifici. Quan ja no teníem escola, les alumnes anaven a l'Escola Montserrat del Peu del Funicular. Posteriorment, als anys 90, quan les criatures procedents de la Protecció de menors havien d'estar en famílies, vam renunciar a fer aquest servei. En aquella època l'Ajuntament de Barcelona va deixar de subministrar-nos menjar i carbó. El 1995 va començar el declivi de l'internat, però en canvi l'assistència a la guarderia augmentava.

Gemma, tu que ets la més jove, per què ets aquí?

Vaig venir el 1997 com a educadora: recollia les nenes més petites a l'Escola Montserrat i a l'escola del Roser, veníem a la Sagrada Família on les ajudava a fer els deures, treballàvem hàbits d'autonomia, dormia amb elles i les acompanyava a l'escola l'endemà al matí. Hi vaig estar tres anys fent aquesta feina però continuo venint un cop per setmana per portar la gestió de la llar d'infants.

I la vida continua...

Quan l'escola pública començà a fer P3, la llar d'infants va passar a ser per a nens i nenes de 0 a 3 anys. Ara amb l'obertura de La Puput a Vallvidrera, també perquè la natalitat ha baixat, i la crisi fa que molts pares no tinguin feina i no portin la canalla petita a l'escola, l'assistència a la llar d'infants està disminuint. Només tenim 28 alumnes, però la capacitat del centre és per a 54. Volem oferir la nostra llar d'infants a les famílies que ho necessitin ja que està totalment adaptada a la normativa i l'ambient és molt acollidor.

Aquí hi ha més instal·lacions?

Des del 1952 funciona una casa d'exercicis, amb 30 habitacions individuals amb bany. Des de fa dos anys tenim ascensor gràcies a un llegat. Els mesos de juliol i agost reservem l'hostatgeria sobretot per a gent gran, que es val per ella mateixa, que ve a passar uns dies. A més al llarg de l'any vénen grups de famílies i d'amics, a passar el dia i els fem el dinar. L'ambient, envoltat de bosc i cel, afavoreix les relacions entre els membres del grup. Els preus són molt assequibles. Per a més informació truqueu al 932047803.

L'antiga casa d'estiueig s'ha anat adaptant als canvis d'època al llarg de més de 70 anys. Encarada al nord i amb una gran panoràmica sobre el Tibidabo, alberga gent amb ganes de donar un servei a la comunitat.